

Προκήρυξη για τους έμμισθους συνεργάτες

ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ

Ο ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ - ΚΑΙΡΟΣ ΝΑ ΑΠΟΦΑΣΙΣΟΥΜΕ ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ

Πρόσφατα δημοσιεύθηκε σε αφίσα του ΔΣΑ (για πρώτη φορά) η απόφαση του Δ.Σ. του ΔΣΑ που αφορά το καθεστώς και τις αμοιβές των ασκουμένων και των εμμίσθων συνεργατών δικηγόρων που δουλεύουν σε άλλα δικηγορικά γραφεία (ως γνωστόν στο παρελθόν οι αποφάσεις του ΔΣ για το θέμα παρέμεναν αδημοσίευτες για να μην τρομάξουν οι εργοδότες!).

Με την απόφαση αυτή επαναλαμβάνεται κατ'αρχήν η (και νομολογιακά αναγνωρισμένη) αναλογική εφαρμογή του ν. 1093/80 για τις αμοιβές των εμμίσθων του δημοσίου στους δικηγόρους συνεργάτες που εργάζονται με καθεστώς πλήρους απασχόλησης σε δικηγορικά γραφεία.

Τομή όμως αποτελεί ο προσδιορισμός της αμοιβής του συνεργάτη δικηγόρου που δεν εργάζεται σε καθεστώς πλήρους απασχόλησης ως ποσοστό (75%) επί της αμοιβής που προσδιορίζεται για τους έμμισθους συνεργάτες.

Πλέον η αμοιβή του συνεργάτη (ακόμα και μερικής απασχόλησης) δεν εξαρτάται από τις εκάστοτε αναπροσαρμογές των κατώτατων αμοιβών που ορίζει ο Σύλλογος ανά τριετία περίπου (ή όποτε αποφασίσει η πλειοψηφία του ΔΣ να επιτελέσει έργο φιλανθρωπίας...), αλλά αναπροσαρμόζονται αυτόματα ανάλογα με τις αυξήσεις που παίρνουν οι δικηγόροι του δημοσίου. Η σύνδεση μάλιστα με την αμοιβή που προσδιορίζεται στον ν. 1093/80 παρέχει συγκεκριμένα άμεσα δικαιώματα στον συνεργάτη δικηγόρο:

- τα χρόνια δικηγορίας παίζουν πλέον (έστω και έμμεσα) χρόνο για τον προσδιορισμό της αμοιβής: **οι δικηγόροι παρά πρωτοδικαίς δικαιούνται ως βάση το 75% του μισθού του 15^{ου} μισθολογικού κλιμακίου (ήτοι σήμερα 850 ευρώ), οι δικηγόροι παρ' εφέταις το 75% του μισθού του 8^{ου} μισθολογικού κλιμακίου (ήτοι σήμερα 1050 ευρώ)**

- **ο κάθε δικηγόρος συνεργάτης δικαιούται επιδομάτων ανάλογα με την προσωπική του κατάσταση:** α) επιδόματα συζύγου - τέκνων, β) επίδομα μεταπτυχιακών σπουδών, γ) επίδομα χειρισμού Η/Υ. Έτσι π.χ. ο δικηγόρος συνεργάτης παρά πρωτοδικαίς που εργάζεται με καθεστώς μερικής απασχόλησης, είναι έγγαμος, κατέχει μάστερ και χειρίζεται Η/Υ δικαιούται ποσό 958 ευρώ και όχι 850 ευρώ. Ο κάθε ένας (εργοδότης δικηγόρος ή συνεργάτης δικηγόρος μερικής απασχόλησης) μπορεί να υπολογίσει πολύ εύκολα την αμοιβή που δικαιούται μέσα από την ιστοσελίδα του ΔΣΑ βάζοντας τα προσωπικά τους στοιχεία στον πίνακα «αμοιβές εμμίσθων» και πολλαπλασιάζοντας το ποσό αμοιβής επί 75%.

- και σημαντικότερο: οι έμμισθοι δικηγόροι **δικαιούνται δώρα χριστουγέννων-πάσχα και επίδομα αδείας**. Αντίστοιχα πλέον και οι συνεργάτες δικηγόροι βάσει της αποφάσεως του ΔΣ πρέπει να λαμβάνουν τα δώρα και επιδόματα που τους αναλογούν. Με αυτό τον τρόπο το καθεστώς που αντιμετωπίζουν όλοι οι δικηγόροι συνεργάτες να αμοιβόνται επί 12 και μάλιστα συνήθως επί 11 (με την αιτιολογία ότι το γραφείο παραμένει κλειστό τον Αύγουστο) αναγνωρίζεται ως μη σύννομο.

- και στους συνεργάτες δικηγόρους μερικής ή πλήρους απασχόλησης **πρέπει να καταβάλλεται αποζημίωση σε περίπτωση καταγγελίας** κατά τους όρους του άρθρου 94 Κώδικα Δικηγόρων

Τέλος το κατώτατο όριο αμοιβής για τους ασκούμενους δικηγόρους που απασχολούνται σε δικηγορικά γραφεία αυξήθηκε από 440 σε 600 ευρώ.

Παραμένει πάντα βέβαια το ερώτημα πώς θα εφαρμοσθεί αυτή η απόφαση. Κατ'αρχάς θα πρέπει να επισημανθεί ότι υπάρχουν και νομικοί τρόποι για να διεκδικηθεί η εφαρμογή της απόφασης. Οσοι δικηγόροι συνεργάτες προσέφυγαν στα δικαστήρια και απέδειξαν ότι εργάζονται με καθεστώς πλήρους απασχόλησης σε δικηγορικό γραφείο δικαιώθηκαν και έλαβαν αναδρομικά τις αμοιβές τους βάσει του ν. 1093/80. Περαιτέρω, βάσει του κώδικα περί δικηγόρων, η παραβίαση των αποφάσεων του Δ.Σ. του ΔΣΑ αποτελεί πειθαρχικό αδίκημα. Μπορεί συνεπώς ο συνεργάτης δικηγόρος να καταγγείλει την αντίθετη προς την ως άνω απόφαση συμπεριφορά του εργοδότη του στα οικεία πειθαρχικά συμβούλια.

Ο κίνδυνος καταστρατήγησης βέβαια δεν εκλείπει και η τελική εφαρμογή μιάς ρύθμισης επαφίεται πάντα στη συμπεριφορά των συμβαλλομένων. Αν π.χ. η σ.σ.ε προβλέπει ένα ημερομίσθιο και ο εργάτης πηγαίνει και εργάζεται με χαμηλότερο χωρίς να καταγγέλλει τον εργοδότη του, δεν φταίει η σ.σ.ε, αλλά ο ίδιος που σταθμίζει με διαφορετικό τρόπο τα συμφέροντά του.

Γι'αυτό το μεγάλο πάντα διακύβευμα αποτελεί η συλλογική διεκδίκηση των δικαιωμάτων. Με δεδομένο ότι η Ένωση Ασκούμενων και Νέων Δικηγόρων αποτελεί πλέον μόνο μηχανισμό παραγοντισμού και διοργάνωσης πάρτυ θα πρέπει οι ασκούμενοι και οι δικηγόροι να αποκτήσουν τη δική τους φωνή μέσα από την συγκρότηση ενός συλλογικού διεκδικητικού φορέα.

Άλλωστε και η σημαντική αυτή απόφαση εκδόθηκε μετά από αγώνες χρόνων και σημαντική πίεση. Η Εναλλακτική Παρέμβαση Δικηγόρων Αθήνας από την ίδρυσή της το 1990 θέτει ως στόχο της την κατοχύρωση των δικαιωμάτων των ασκούμενων και των εμμίσθων συνεργατών (στην Εναλλακτική Παρέμβαση άλλωστε συμμετέχουν πάντοτε με αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες μεγάλος αριθμός συνεργατών δικηγόρων). Η ΕΠΔΑ συνέβαλε αποφασιστικά μέσα από τη δράση της στην (τότε διεκδικητική) Ένωση Ασκούμενων και Νέων Δικηγόρων προς αυτή την κατεύθυνση, ανάγκασε όλες τις παρατάξεις να πάρουν θέση για το ζήτημα (έστω διακηρυκτικά και προεκλογικά) και πίεζε πάντα το ΔΣ προς αυτή την κατεύθυνση, παρότι το ζήτημα αντιμετωπιζόταν συνήθως υπό καθεστώς ιεράς εξέτασης (και σε αυτή τη συνεδρίαση άλλωστε πολλά μέλη του ΔΣ αντέδρασαν στην εισήγηση της ΕΠΔΑ)! Μέλη της ΕΠΔΑ συμμετέχουν και στηρίζουν την Πρωτοβουλία για την ίδρυση σωματείου εμμίσθων συνεργατών.

Και η ατομική ενεργοποίηση κάθε ασκούμενου και συνεργάτη δικηγόρου είναι αναγκαία για να επιτευχθούν ακόμα περισσότερα:

- ναι μεν αυξήθηκε το ποσό που πρέπει να λαμβάνουν οι ασκούμενοι, πλην όμως το καθεστώς δουλειάς και ακύρωσης των επαγγελματικών δικαιωμάτων που αποτελεί **η άσκηση πρέπει να καταργηθεί**
- ο διαχωρισμός πλήρους-μερικής απασχόλησης δεν είναι σαφής. Είναι γνωστό ότι οι έμμισθοι συνεργάτες εργάζονται οι περισσότεροι πάνω από δέκα ώρες ημερησίως (και μετά αν έχουν χρόνο

ασχολούνται και με δικές τους υποθέσεις). **Θα πρέπει να διεκδικηθεί συγκεκριμένος προσδιορισμός ωραρίου (35ωρο) που θα αποδεικνύει την πλήρη απασχόληση.**

- ως γνωστόν ο εργοδότης του δικηγόρου με παγία αντιμισθία υποχρεούται να καταβάλει **τα 2/3 των ασφαλιστικών εισφορών του**. Το ίδιο καθεστώς θα πρέπει να απολαμβάνει και ο έμμισθος συνεργάτης
- θα πρέπει τέλος να καθιερωθεί νομοθετικά ότι για την απόδειξη της μερικής απασχόλησής του συνεργάτη πρέπει να κατατίθεται σχετική σύμβαση στο ΔΣΑ, άλλως να θεωρείται η απασχόληση πλήρης

Είναι αναγκαία τέλος η απάντηση σε δυο συχνά επαναλαμβανόμενα ερωτήματα.

1. Μήπως με αυτά τα μέτρα υπαλληλοποιείται ο δικηγόρος; Η υπαλληλοποίηση είναι μια πραγματικότητα. Το ερώτημα είναι αν ο υπάλληλος δικηγόρος θα παραμένει έρμαιο των διαθέσεων του κάθε εργοδότη του. Αντίσταση στην υπαλληλοποίηση μπορεί να αποτελέσει μόνο η ενίσχυση των μορφών συνεργατικής δικηγορίας, η οποία όμως και αυτή εξαρτάται από την βούληση των δικηγόρων.

2. Τι θα κάνει ο δικηγόρος που θα υποχρεωθεί να πληρώνει με τα παραπάνω ποσά τους συνεργάτες του;

(το φοβερό ερώτημα της αντίθετης άποψης, ρητορικό, για να καταλήξει στην απάντηση: θα τους διώξει και δεν θα βρίσκουν δουλειά)

Να τι θα κάνει :

α) **Η** πράγματι θα τους **πληρώνει**. Οπότε θα γίνει περισσότερο παραγωγικός και θα πάψει να παρέχει κάποιες εξυπηρετήσεις στους πελάτες του δωρεάν χάρις στην δωρεάν διεκπεραίωσή τους από τους απλήρωτους συνεργάτες. Θα βγάζει λιγότερα χρήματα, αλλά αυτό είναι περισσότερο δίκαιο από το να εργάζεται ο συνεργάτης απλήρωτος.

β) **Η** θα τους **διώξει και** θα **τρέχει** μόνος του, οπότε και θα δουλεύει τα λεφτά που βγάζει. Και στην περίπτωση αυτή ή θα δουλεύει όλη την ημέρα ή πολύ γρήγορα θα ψάχνει για άλλον συνεργάτη, συνειδητοποιώντας ότι δεν είναι και τόσο τραγικό να τον πληρώνει.

γ) **Η** θα τους **διώξει** και θα **προσλάβει** στη θέση τους **υπάλληλο** γραφείου, στον οποίο θα πληρώνει τα προβλεπόμενα ποσά (πλέον εργοδοτικής εισφοράς ΙΚΑ), δηλαδή τουλάχιστον **600 ΕΥΡΩ** τον μήνα πλέον επιδόματος Η/Υ για τους χειριστές, επιδόματος κούριερ για εξωτερικές εργασίες, επιδόματος πτυχίου, ξένης γλώσσας, οικογενειακού, αποδοχών υπεργασίας, υπερωρίας, άδεια, επίδομα κλπ) αντί πολύ κατώτερων και φυσικά όχι εξειδικευμένων παροχών.

Προς το παρόν, η υπάρχουσα κατάσταση και η άσκηση, με τη σημερινή μορφή της, δεν χρησιμεύει παρά μόνο σε όσους δικηγόρους αναζητούν **φτηνό υπαλληλικό δυναμικό** και στον **ταξικό αποπληθωρισμό** της δικηγορίας, καθώς αποθαρρύνει και αποτρέπει την ένταξη στη δικηγορία όσων δεν μπορούν να λύσουν το βιοποριστικό τους πρόβλημα παράλληλα με την άσκηση και

βέβαια και ως συνεργάτες.

Είναι στο χέρι μας λοιπόν να διεκδικήσουμε τον τρόπο ένταξής μας στο επάγγελμα. Ατομικά και χωρίς διαπραγματευτική ισχύ ή μέσω της συλλογικής εργασίας και διεκδίκησης.